# שלב ד' – התנדבות וקהילה

דף למורה · מתקנים עולם – מעשה אחד בכל פעם

המטרה: להכיר דרכים להתנדב, להתאים מעשה לצורך אמיתי בקהילה ולהתווכח בכבוד על שאלות של מעורבות.

זמן: 12 דקות במערך 90 · לא נכלל במערך 45

## מהלך

1. מציגים תחומי התנדבות ושואלים: "מי כבר התנדב? איפה?"
2. חידון "צורך מעשה": מתאימים לכל צורך בקהילה את דרך העזרה המתאימה.
3. תרחיש "ביקור בבית האבות" ואחריו כרטיסי ויכוח: שלישיות (בעד / נגד / שופט/ת), דקה לכל צד.

## תשובות ודגשים

- חידון "צורך מעשה": 1. ביקורים קבועים ושיחות טלפון · 2. מבצע ניקיון כיתתי ופנייה מנומסת לבקשת פחים נוספים · 3. חונכות שבועית ושיחה בעברית קלה · 4. איסוף מזון יבש ואריזה עם ארגון מוכר · 5. להפעיל משחקים בהפסקה פעם בשבוע · 6. איסוף שמיכות ישנות ומזון בתיאום עם המקלט · 7. להזמין אותו ולהתאים את המשחק כך שכולם ישחקו · 8. פנייה להנהלה להעביר עודפים לארגון הצלת מזון
- כרטיסי ויכוח: מעריכים נימוק, הקשבה ושינוי דעה – לא "ניצחון".
- תרחיש בית האבות: כבוד ופרטיות קודמים לצילום; הקשבה היא מעשה התנדבות.

**שימו לב לתלמידים שהנושא נוגע בהם. מקורות עזרה: פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.**

# שלב ד' – התנדבות וקהילה

יצרה: דוית ראש בן ישי

דף עבודה · מתקנים עולם – מעשה אחד בכל פעם

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

## תחומי התנדבות

| תחום | דוגמאות |
|---|---|
| קשישים | ביקורים, שיחות טלפון, עזרה בטכנולוגיה. |
| ילדים | שיעורי עזר, קריאת סיפורים, הפעלות בהפסקות. |
| בעלי חיים | סיוע במקלט, איסוף מזון, הפצת מידע בדוק על אימוץ. |
| סביבה | ניקוי חופים ופארקים, גינה קהילתית, שתילה. |
| ביטחון תזונתי | איסוף ואריזת מזון, חלוקה לפני חגים. |
| נגישות ושילוב | חוננות, משחקים משותפים, ליווי. |

## צורך מעשה: הקיפו את המעשה המתאים

**1. בשכונה גרים קשישים רבים שמרגישים בודדים.**

א. ביקורים קבועים ושיחות טלפון
ב. מכירת עוגות לטובת הכיתה
ג. ניקוי חוף הים
ד. איסוף סוללות

**2. בגינה הציבורית ליד בית הספר מצטבר לכלוך.**

א. להעלות פוסט שכועס על העירייה
ב. מבצע ניקיון כיתתי ופנייה מנומסת לבקשת פחים נוספים
ג. לא ללכת יותר לגינה
ד. לצלם את הלכלוך

**3. תלמידים עולים חדשים מתקשים בעברית.**

א. ללעוג למבטא שלהם
ב. חוננות שבועית ושיחה בעברית קלה
ג. לדבר רק באנגלית
ד. לחכות שהם ילמדו לבד

**4. לפני החג משפחות בעיר זקוקות לסלי מזון.**

א. איסוף מזון יבש ואריזה עם ארגון מוכר
ב. לשלוח הודעה בלי פרטים
ג. לקנות ממתקים לכיתה
ד. לא לעשות כלום – זה תפקיד המדינה

**5. תלמידי כיתה א' משתעממים בהפסקות.**

א. להפעיל משחקים בהפסקה פעם בשבוע

ב. להוציא אותם מהחצר
ג. לתת להם טלפונים
ד. להתלונן למורים

**6. במקלט לבעלי חיים חסרות שמיכות ומזון.**

א. להפיץ תמונה ישנה בלי פרטים
ב. איסוף שמיכות ישנות ומזון בתיאום עם המקלט
ג. לאמץ כלב בלי לשאול את ההורים
ד. לצלם כלבים לסטורי

**7. תלמיד בכיתה עם מוגבלות לא מוזמן אף פעם למשחקים.**

א. לרחם עליו מרחוק
ב. להזמין אותו ולהתאים את המשחק כך שכולם ישחקו
ג. לדבר עליו כשהוא לא שומע
ד. לחכות שהמורה תסדר

**8. הרבה מזון נזרק בקפטריה בסוף היום.**

א. פנייה להנהלה להעביר עודפים לארגון הצלת מזון
ב. לאכול הכול בכוח
ג. לצלם ולהעלות לרשת
ד. להתעלם

# כרטיסי ויכוח – לגזירה

יצרה: רוית ראש בן ישי

- מדברים על הרעיון – לא על האדם
- כל צד מקבל דקה אחת
- מקשיבים עד הסוף, בלי להפריע
- אפשר לשנות דעה – זה סימן לחשיבה

**צריך לחייב כל תלמיד/ה בחטיבה בשעות התנדבות.**

בעד: חובה מכירה לאנשים חוויה שלא היו מגיעים אליה לבד · הקהילה מרוויחה הרבה עזרה · לומדים אחריות
נגד: התנדבות אמורה לבוא מהלב · חובה עלולה להפוך את זה ל"וי" ריק · לא לכולם יש זמן או אפשרות
השופט/ת: מה הנימוק הכי חזק מכל צד?

**עדיף לתרום כסף מאשר לתרום זמן.**

בעד: ארגונים יודעים איך להשתמש בכסף ביעילות · אפשר לעזור גם כשאין זמן
נגד: זמן יוצר קשר אנושי · לא לכולם יש כסף – לכולם יש מה לתת
השופט/ת: מה הנימוק הכי חזק מכל צד?

**מותר לפרסם ברשת את המעשים הטובים שלנו.**

בעד: זה מעודד אחרים לעשות טוב · זה מראה לאנשים מה אפשר לעשות
נגד: זה עלול לפגוע בכבוד של מי שקיבל עזרה · הכוונה עוברת מהעזרה ל"לייקים"
השופט/ת: מה הנימוק הכי חזק מכל צד?

**תיקון עולם מתחיל קודם בבית ורק אחר כך בעולם.**

בעד: "עניי עירך קודמים" – קודם הקרובים · קל יותר לעשות שינוי במקום שמכירים
נגד: בעיות גדולות לא מחכות · אפשר לעשות את שניהם יחד
השופט/ת: מה הנימוק הכי חזק מכל צד?

**לכל אחד מגיעה הזדמנות שנייה – תמיד.**

בעד: אנשים יכולים להשתנות · הזדמנות שנייה מעודדת שינוי
נגד: לפעמים צריך קודם לקחת אחריות ולתקן · מי שנפגע צריך להרגיש מוגן
השופט/ת: מה הנימוק הכי חזק מכל צד?

**מעשה קטן לא באמת משנה את העולם.**

בעד: בעיות גדולות דורשות פתרונות גדולים · מעשה קטן לבד לא מספיק
נגד: הרבה מעשים קטנים יוצרים שינוי גדול · למי שקיבל עזרה – זה משנה הכול
השופט/ת: מה הנימוק הכי חזק מכל צד?

יצרה: רוית ראש הנשיא

**בית הספר צריך להקדיש שיעור שבועי לפרויקטים בקהילה.**

בעד: לומדים מתוך עשייה · מחברים בין בית הספר לשכונה
נגד: חסרות שעות למקצועות אחרים · אפשר לעשות את זה אחרי הלימודים
השופט/ת: מה הנימוק הכי חזק מכל צד?

**עדיף לפעול לבד מאשר לחכות לקבוצה.**

בעד: לא מבזבזים זמן · "במקום שאין אנשים – השתדל להיות איש"
נגד: יחד אפשר להגיע רחוק יותר · קבוצה מביאה רעיונות מגוונים
השופט/ת: מה הנימוק הכי חזק מכל צד?